

Skorobogatova N. Ye., PhD.,
Associate Professor of Department of International Economics,
National Technical University of Ukraine
“Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute”
nskorobogatova@ukr.net

CHANGING THE MODEL OF BUSINESS ORGANIZATION BASED ON A BALANCED APPROACH IN NEXT NORMALITY

Summary. The article examines the influence of environmental factors on the formation of a model of balanced business development. The importance of innovative technologies for the sustainability of the business environment is analysed. It is proposed to change the model of business organization considering the provisions of the concept of sustainable development.

Key words: business organization, sustainable development, balanced approach, uncertainty, innovations.

Федотова Т. А., к.е.н, доцент,
доцент кафедри економіки та
міжнародних економічних відносин
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського
fedotova@donnuet.edu.ua

КОНЦЕПЦІЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ЕКОНОМІЦІ

Анотація. Розглядаються основні підходи до концепції сталого розвитку у рамках національної економіки, розкритий зміст соціальної інфраструктури, описані її функції та особливості, як важливої частини однієї з цілей стратегії соціально-економічного розвитку національної економіки.

Ключові слова: сталий розвиток, національна економіка, соціальна інфраструктура, економічне зростання.

Актуальність. На сучасному етапі розвитку під стійким розвитком мається на увазі гармонійний розвиток всіх підсистем національної економіки - економічна, соціальна і екологічна - зі спрямування на задоволення потреб сьогодення і майбутнього покоління. Основна мета стійкого розвитку полягає в активізації економічного зростання національної економіки, задоволенні основних потреб населення, зміцнення і збереження ресурсної та інфраструктурної складових. Ефективність стійкого розвитку підтверджує значущість соціальної інфраструктури, адже розвиток будь-якої національної економіки, її конкурентоспроможність можливі лише за умови організації в ній належного громадського простору.

Постановка задачі (мета). Метою даної статті є доведення значущості соціальної інфраструктури в сталому розвитку національної економіки.

Результати. Термін "інфраструктура" з'явився в економічній літературі наприкінці 40-х років ХХ століття для позначення комплексу галузей господарства, обслуговуючих промислове і сільськогосподарське виробництво. При загальному підході термін

"інфраструктура" означає сукупність пов'язаних між собою структур, галузей або об'єктів, що служать для нормального функціонування будь-якої системи. Організація економічного співробітництва і розвитку також класифікує комунікації як частину інфраструктури [1].

Інфраструктура - це основні об'єкти і системи, які обслуговують країну, місто або іншу територію, включаючи послуги і об'єкти, необхідні для функціонування її національної економіки [2]. Інфраструктуру також тлумачать як "фізичні компоненти взаємозв'язаних систем, що надають товари і послуги, необхідні для забезпечення, підтримки або поліпшення умов життя суспільства" [3].

Інфраструктура має велике значення для функціонування національної економіки, будучи невід'ємною її частиною, і в той же час виступаючи як її самостійна сфера. Price water house Coopers (PwC) зазначала обсяг глобальних витрат на капітальні проекти і інфраструктуру за період 2016-2020 рр. в обсязі 27-29 трильйонів доларів [4]. Суттєві демографічні зміни в країнах, що розвиваються, і в розвинених, дають підставу стверджувати, що соціальна інфраструктура складатиме значну частину цих інвестицій.

Соціальна інфраструктура є одним із основних видів інфраструктури стійкого розвитку в національній економіці, основною метою якої виступає збереження соціальної і культурної стабільності.

В широкому сенсі соціальну інфраструктуру можна визначити як будівництво і обслуговування об'єктів, що підтримують соціальні послуги. В рамках її ролі і м'ясяця в національній економіці під соціальною інфраструктурою слід розуміти сукупність одиниць національної економіки, функціонування яких пов'язане із забезпеченням нормальної життєдіяльності населення і людини. В аспекті концепції стійкого розвитку соціальна інфраструктура - це сукупність галузей і видів діяльності, сприяючих комплексному відтворенню людини в процесі реалізації її особистих і громадських потреб за допомогою надання різного роду послуг, що забезпечує стійкий розвиток і функціонування територій і в цілому національної економіки.

Соціальна інфраструктура виконує наступні функції в національній економіці:

- забезпечення нормальних умов життєдіяльності трудових ресурсів;
- підтримка працездатності населення;
- формування потенціалу трудових ресурсів (підростаюче покоління);
- відтворення робочої сили;
- забезпечення необхідної продуктивності праці;
- підвищення якості трудового потенціалу, що відповідає потребам ринку праці і рівню розвитку сфер і галузей національної економіки, технології і техніки;
- ефективне використання трудових ресурсів;
- забезпечення оптимальних житлово-комунальних і побутових умов життя населення;
- поліпшення і збереження фізичного здоров'я населення.

Існують різні підходи до класифікації складових соціальної інфраструктури та визначення її структури.

Так типізацію соціальної інфраструктури в національній економіці можна проводити залежно від сфер та галузей економіки, виокремлюючи соціальну інфраструктуру в галузі охорони здоров'я, в галузі освіти, в галузі спорту, в галузі культури, в галузі комунальних послуг, в громадській сфері, в галузі транспортних послуг.

Узагальнюючи всі існуючі підходи до класифікації соціальної інфраструктури, можна звести їх до трьох функціонально-цілевих блоків:

- інтелектуально-культурний: освіта, наука, культура, мистецтво, сфера масової інформації, інституції громадських організацій і об'єднань;
- оздоровчий - відновлення і збереження фізичного здоров'я трудового потенціалу: охорона здоров'я, фізична культура і спорт, соціальне забезпечення, туризм, охорона

довкілля;

- комунально-побутовий: житлово-комунальне та побутове обслуговування, торгівля і громадське харчування, пасажирський транспорт, зв'язок для населення.

Аналізуючи різноманітні підходи до інтерпретації концепції стійкого розвитку, можна констатувати, що усі складові стійкого розвитку національної економіки прямо або опосередковано пов'язані із соціальною сферою і спрямовані безпосередньо на розвиток народонаселення. В той же час, слід зазначити, що розвиток соціальної сфери не є самоціллю, він є цілеспрямованим. Тобто, через розвиток соціальної сфери досягається стійкість розвитку національної економіки, і чим вище рівень соціального розвитку в країні, тим більшою мірою стійкості характеризується її економіка. Якість життя населення значною мірою залежить від його забезпеченості об'єктами соціальної інфраструктури. У свою чергу, розвиток соціальної інфраструктури істотно залежить від ефективності суспільного виробництва, бюджетних витрат, структури населення та екологічної ситуації в країні.

В цьому аспекті стійкий розвиток національної економіки, з одного боку, виступає засобом досягнення якості життя, а з іншого боку, якість життя населення країни, як результат соціально-економічного розвитку, саме є критерієм і індикатором стійкості розвитку національної економіки.

Стійкий розвиток національної економіки пов'язаний з якісним і кількісним поліпшенням громадського і приватного життя, забезпеченням соціальних стандартів, який супроводжується ефективним виробництвом, що не надає негативного впливу на екологічні стандарти і стан екосистем. Адже, економічна діяльність, орієнтована на економічне зростання за рахунок нещадної експлуатації природних ресурсів, виснаження ґрунтів і погіршення екосистем не може сприяти стійкості соціально-економічного розвитку національної економіки.

За результатами узагальнення можна дати таке визначення поняття стійкого розвитку соціальної інфраструктури в національній економіці - це безперервний процес поліпшення якості життя населення на основі досягнення нормативного рівня розвитку житлово-комунального господарства, торгово-побутового і торгового обслуговування, забезпеченості установами охорони здоров'я і освіти, спортивними спорудами і культурно-дозвільними закладами, розвитку дорожньо-транспортного господарства і охорони довкілля.

Таким чином, стійкий розвиток національної економіки можна трактувати як стійкий соціально-економічний розвиток, що включає економічну, екологічну, соціально-культурну та інституціональну складову і тісно зв'язаний з категорією якість життя, орієнтований на соціальну сферу і утілюється в розвитку об'єктів соціальної інфраструктури. При цьому розвинена соціальна інфраструктура виступає головним фактором створення і підтримки умов стійкого соціально-економічного розвитку національної економіки.

Висновки. У сучасній національній економіці значення соціальної інфраструктури постійно зростає, а основне її завдання полягає в підвищенні якісного рівня життєдіяльності населення. Вплив соціальної інфраструктури на національну економіку полягає в тому, що вона дозволяє забезпечити відтворення трудових ресурсів, які є основним ресурсним потенціалом економіки. Економічне зростання національної економіки в рамках концепції сталого розвитку вимагає підвищення якості життя населення і збільшення обсягів інвестування в розвиток соціальної інфраструктури.

Список використаних джерел

1. OECD Economic Infrastructure. Common Reporting Standard (CRS) Codes, 2 pp., n.d.
2. O'Sullivan Arthur, Sheffrin, Steven M. Economics: Principles in Action. - Upper Saddle River, New Jersey 07458: Pearson Prentice Hall, 2003. - p. 474.

3. Fulmer Jeffrey. What in the world is infrastructure? // PEI Infrastructure Investor (July/August). - 2009. - pp. 30–32.

4. Entertainment and media outlook. Available at: 2016–2020 <https://www.pwc.co.za/en/assets/pdf/enm/entertainment-and-media-outlook-2016-2020.pdf>.

Fedotova T. A., PhD in Economics, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Economics and
international economic relations
Donetsk National University of Economics and Trade
named after Mykhailo Tugan-Baranovskyi
fedotova@donnuet.edu.ua

THE CONCEPT OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF SOCIAL INFRASTRUCTURE IN THE NATIONAL ECONOMY

Summary. The main approaches to the concept of sustainable development within the framework of the national economy are considered, the content of social infrastructure is revealed, its functions and features are described, as an important part of one of the goals of the strategy of socio-economic development of the national economy.

Keywords: sustainable development, national economy, social infrastructure, economic growth.

Шатілова О. В., к.е.н., доцент.,
доцент кафедри менеджменту,
olena.shatilova@kneu.edu.ua

Шишов А. С.,
здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
ОПП «Менеджмент проєктів і консалтинг»,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»
shyshov.anton.kneu@gmail.com

ЕКОЛОГІЧНІ, ЕКОНОМІЧНІ ТА ПРАВОВІ АСПЕКТИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ БІЗНЕС-ОРГАНІЗАЦІЇ

Анотація. У роботі представлено узагальнення екологічних, економічних і правових аспектів забезпечення реалізації цілей сталого розвитку бізнес-організації в умовах широкомасштабної військової агресії РФ проти України. Зокрема, встановлено, що усвідомлення нації як єдиного цілого викликає низку органічних наслідків у вигляді трансформаційних зрушень у структурі управління бізнес-організації в бік переорієнтації на європейські стандарти екологізації економічної діяльності. Формування нових економічних зв'язків та глибша співпраця з країнами з розвинутою економікою, а також припинення економічної співпраці з агресором та переоцінка цілей та цінностей діяльності бізнес-організації є поштовхом до реалізації цілей сталого розвитку та екологізації діяльності бізнесу. Встановлено, що еколого-етичний підхід у функціонуванні бізнес-організації тісно переплітається з економічною вигодою, а також ґрунтується на удосконаленні відповідного нормативно-правового поля.

Ключові слова: сталий розвиток, бізнес-організація, екологічний менеджмент

Актуальність. У контексті євроінтеграційних процесів, останні десятиліття Україна послідовно рухається до імплементації засад і реалізації цілей сталого розвитку на всіх рівнях: макроекономічному, рівні окремих галузей, мікроекономічному. Одним з важливих аспектів сталого розвитку є його екологічна складова, яка в тому числі передбачає усвідомлене споживання ресурсів в цілому і перехід на використання джерел